

کنترل‌های صادراتی جدید چین روی پهپادها چه اهدافی را دنبال می‌کند؟

پهپادها در پهنه نظم نوین جهانی

گزارش

فاطمه فهمی

کارشناس ارشد روابط بین‌الملل

تصویر ما از حضور پهپادها در جنگ به هواپیماهای بدون سرنشین آمریکا در جنگ افغانستان بازمی‌گردد. پهپادهایی بزرگ و گرانقیمت که برای حمله به اهداف خاصی استفاده می‌شدند اما نبرد در اوکراین نگاه‌ها را به پهپادها در جنگ تغییر داده است. پهپادهای ارزان قیمت، سبک وزن، کوتاه برد مانند کوادکوپتر DJI که به وفور در دسترس قرار دارند با تغییراتی کوچک می‌توانند عملیات شناسایی یا رزمی مانند پرتاب نارنجک را در میدان جنگ انجام دهند و ماشین جنگی گرانهایی را نابود کنند. روی آوردن به استفاده از پهپادهای غیرنظامی برای مقاصد نظامی، از ویژگی‌های جنگ اوکراین است که قواعد نبرد نظامی مرسوم را تغییر داده است. این پهپادها می‌توانند جایگزین بسیاری از هواپیماها و جت‌های جنگنده گرانقیمت شوند و شاید بتوانند معادلات و سرنوشت جنگ را تغییر دهند.

کنترل‌های صادراتی جدید چین روی پهپادها

دوشنبه گذشته چین محدودیت‌های جدیدی را بر صادرات برخی پهپادها و تجهیزات مرتبط با هواپیماهای بدون سرنشین ساخت این کشور اعلام کرد. این کنترل‌ها که از اول سپتامبر اعمال می‌شود، در دو اطلاعیه مشترک توسط وزارت بازرگانی چین، اداره کل گمرک، اداره دولتی علوم، فناوری و صنعت برای دفاع ملی و بخش توسعه تجهیزات کامپیوسن نظامی مرکزی صادر شده است. این اطلاعیه برخی پهپادها با ویژگی‌های مشخص از مشمول قوانین کنترل صادراتی جدید می‌کند. به طور مثال پهپادهایی که

بتوانند فراتر از فاصله دید طبیعی اپراتورهای خود پرواز کنند، توانایی پرواز بیش از سی دقیقه در آسمان را داشته باشند و همچنین دارای قابلیت‌هایی برای پرتاب اشیا یا حمل بیش از هفت کیلوگرم بار باشند برای صادرات نیازمند مجوز هستند. علاوه بر این برخی اقلام مانند تعدادی از موتورهای پهپاد، لیزرها و تجهیزات ارتباطی مورد استفاده در هواپیماهای بدون سرنشین برای مقاصد صنعتی نیز شامل کنترل‌های جدید می‌شود. این بیانیه تصریح می‌کند که هیچ هواپیمای بدون سرنشین غیرنظامی را نمی‌توان برای مقاصد نظامی صادر کرد. کنترل‌های صادراتی به معنای ممنوعیت کامل صادرات نیستند و با گرفتن مجوزهای قانونی امکان صادرات وجود دارد، اما صادرکننده باید مصرف‌کننده نهایی و مصرف نهایی را مشخص کند.

اهداف اعلامی چین از اعمال کنترل‌های صادراتی جدید

اعمال محدودیت‌های صادراتی روی پهپادهایی که کارایی بالایی دارند یا دارای ویژگی‌های نظامی هستند یک رویه بین‌المللی است. پیش از این نیز چین چندین مرتبه از سال ۲۰۰۲ محدودیت‌هایی را برای صادرات برخی از مدل‌های پهپادها اعمال کرده بود. اما بنا بر گفته سخنگوی وزارت بازرگانی چین، با توجه به توسعه سریع فناوری ساخت پهپاد و گسترش مستمر زمینه‌های کاربرد آن، خطر استفاده از برخی پهپادهای غیرنظامی با مشخصات و کارایی بالا در بخش‌های نظامی در حال افزایش است. لذا چین به عنوان تولیدکننده و صادرکننده اصلی پهپاد در جهان تصمیم گرفته است تا نظارت بر صادرات پهپاد را افزایش دهد. سخنگوی وزارت بازرگانی چین گفته است که این اقدامی بزرگ برای نشان دادن موضع چین به عنوان یک کشور

بزرگ مسئول و اجرای طرح امنیت جهانی است که ارائه کرده است. بسیاری از تحلیلگران معتقدند که کنترل‌های صادراتی جدید می‌تواند به عنوان یک مصالحه در پاسخ به فشار بی‌دری غرب بر صادرات نیازمند مجوز هستند. علاوه بر این اما برای دریافت اهداف یا تبعات اقدام چین به نظر می‌رسد که بهتر است جایگاه چین را در بازار پهپادهای جهان بررسی کرد.

نقش چین در بازار جهانی پهپادها و حضور پهپادها در جنگ اوکراین

چین صنعت تولید پهپاد بزرگی دارد. در حال حاضر پس از ایالات متحده، در جایگاه دوم کشورهای توسعه‌دهنده پهپاد در جهان است و تولید حدود ۷۰ درصد بازار پهپادهای جهان را به خود اختصاص داده است. کنگره آمریکا در سال ۲۰۱۹ میلادی، پنتاگون را از خرید پهپاد و تجهیزات ساخته شده در چین منع کرد. قانونگذاران آمریکایی اعلام کرده‌اند بیش از ۵۰ درصد پهپادهایی که در این کشور فروخته می‌شوند، ساخت چین هستند و این پهپادها محبوب‌ترین پهپادهای مورد استفاده در چند شرکت DJI چین پس از مشاهده پهپادهایش در میدان نبرد در اوکراین، از آوریل ۲۰۲۲، یک ماه پس از آغاز جنگ، اعلام کرد که فعالیت‌های تجاری خود را در روسیه و اوکراین به حالت تعلیق درآورد، اما اکنون به نظر می‌رسد که پهپادهای غیرنظامی این شرکت به طور گسترده‌ای در روسیه و اوکراین توسط هر دو طرف درگیر استفاده می‌شود. اگرچه پهپادهای DJI برای شلیک سلاح ساخته نشده‌اند، اما آنها را می‌توان به راحتی برای شناسایی و حمل یک نارنجک یا سایر مواد منفجره کوچک تغییر داد که می‌تواند با دقت زیادی در سنگرهای پرا ز نیرو یا مستقیماً در بالای تانک پرتاب شود.

براساس داده‌های گمرک چین، روسیه در نیمه اول امسال حدود ۵۶۲.۷ میلیون دلار برای پهپادها و سایر تجهیزات تحت پوشش آخرین محدودیت‌های صادراتی هزینه کرده است، در حالی که اوکراین ۱۱.۶ میلیون دلار هزینه کرده است. در ظاهر به نظر می‌رسد که روسیه در این ماجرا بسیار تحت فشار قرار خواهد گرفت اما اوکراین هم در این بازی بی‌نصیب نخواهد بود. به نظر می‌رسد پهپادهای چینی که به اوکراین ارسال می‌شوند بسیار بیشتر از میزان آمارهای رسمی گمرک چین باشند. پهپادهای چینی اغلب توسط اشخاص و کشورهای ثالث خریداری می‌شوند و سپس به اوکراین ارسال می‌شوند. کمپن‌های متعدد کمک‌های مردمی و دولتی از اروپا و آمریکا، پهپادها را خریداری می‌کنند و برای اوکراین ارسال می‌کنند. با صدها میلیون دلار کمک مالی از این دست است که اوکراین در سال گذشته توانست چیزی را که «ارتش هواپیماهای بدون سرنشین» می‌نامد، بسازد. در مارس ۲۰۲۳ معاون نخست‌وزیر اوکراین گزارش

داد که اوکراین ۳۰۰ پهپاد 3T DJI Mavic به ارزش ۱.۶ میلیون دلار را برای استفاده در جنگ علیه روسیه خریداری کرده است. او گفته بود که این پهپادها دارای دوربین‌های تصویربرداری حرارتی و زوم پر قدرت هستند که می‌توانند جمع‌آوری اطلاعات دقیق از جمله عملیات شبانه را امکان‌پذیر کنند و همچنین قادر هستند که توپخانه‌ها را مورد هدف قرار دهند. او افزود که پروژه ارتش پهپادها اکنون ۱۰۸ میلیون دلار جمع‌آوری کرده و ۳۲۰ پهپاد خریداری کرده است. براساس یک بررسی میدانی، گفته می‌شود در حدود نیمی از پهپادهای مورد استفاده اوکراین در جنگ، پهپادهای چینی شرکت DJI بودند. به نظر می‌رسد که محدودیت‌های صادراتی چین روی پهپادها از سپتامبر امسال، ممکن است موجب شود که وزارت پهپادهای DJI به طور کلی به اوکراین ممنوع شود از طرف روسیه و اوکراین بی‌طرف است و این موضع بین‌المللی چینی شرکت DJI است که بدون محدودیت به این جنگ سلاح و مهمات ارسال می‌کند، افزایش می‌دهد. پیش‌بینی اینکه روسیه یا اوکراین بیشتر تحت تأثیر قرار خواهند گرفت، دشوار است، زیرا بستگی به این دارد که چه تعداد پهپاد از طرف‌های ثالث وارد می‌کنند و البته بعید است که چین اجازه دهد که روسیه در این نبرد ضعیف شود و چین مجبور شود که به تهنایی هزینه تقابل با غرب را بپردازد.

فضای مجازی

به نظر می‌رسد که محدودیت‌های صادراتی چین روی پهپادها از سپتامبر امسال، ممکن است موجب شود که واردات پهپادهای DJI به طور کلی به اوکراین ممنوع شود و این می‌تواند اوکراین را در ادامه جنگ با چالش مواجه کند. هیچ سازنده پهپاد دیگری نتوانسته

است از نظر کیفیت، قیمت، سهولت استفاده و توزیع جهانی با DJI برابری کند؛ هرچند این مساله صادرات چین به روسیه را هم با چالش مواجه می‌کند

است از نظر کیفیت، قیمت، سهولت استفاده و توزیع جهانی با DJI برابری کند؛ هرچند این مساله صادرات چین به روسیه را هم با چالش مواجه می‌کند

بسیاری از تحلیلگران معتقدند که کنترل‌های صادراتی جدید می‌تواند به اوکراین کمک کند، اما تقویت نزدیک مصالحه در پاسخ به فشار بی‌دری غرب بر سر روابط نزدیک چین با روسیه تلقی شود اما برای دریافتن اهداف یا تبعات اقدام چین به نظر می‌رسد که بهتر است جایگاه چین در بازار پهپادها را بررسی کرد

احساس خطر واشنگتن و تل آویو از احیای روابط ایران و مصر

یادداشت

فاطمه ابراهیمی

تحلیلگر مسائل شمال آفریقا

۶ ماه پیش، پس از مذاکرات عربستان سعودی و ایران در جهت بهبود ارتباطات خود، مزمزه‌هایی از تقویت روابط ایران و مصر هم شنیده شد. روند احیای روابط میان مصر و ایران حدوداً از دو سال پیش آغاز و در ماه‌های اخیر با تشویق عربستان سعودی، این روند تسریع شده است. در سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی در کشورمان به دلایل مختلف، در روابط تهران و قاهره تغییر و بهبودی حاصل نشد. از جمله این دلایل، حمایت انور سادات از محمدرضا پهلوی و به رسمیت نشناختن نظام جدید ایران، حمایت مصر از عراق در جنگ ۸ ساله، امضای قرارداد کمپ دیوید و به رسمیت شناختن رژیم اشغالگر اسرائیل توسط مصر بود. در زمان ریاست جمهوری یک ساله محمد مرسی، روابط ایران و مصر موقتاً گسترش داشت و در سال ۲۰۱۲ رئیس جمهور وقت ایران، محمود احمدی‌نژاد نیز سفری به قاهره داشت. اما پس از بازداشت مرسی و روی کار آمدن عبدالفتاح السیسی روابط بار دیگر به وضعیت سابق خود بازگشت.

در حال حاضر، هم مصر و هم ایران دلایل خاص خود را برای بهبود روابط دوجانبه دارند. برای قاهره، تلاش برای بهبود روابط با تهران از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا می‌تواند با کمک‌ها و مشورت‌های امنیتی ایران، حفاظت از آبراه حیاتی کانال سوئز و تضمین عبور امن کشتی‌ها از تنگه باب‌المنند یمن را بهبود بخشد. علاوه بر این، تقویت همکاری‌های منطقه‌ای و راهبردی با تهران در زمینه کشورهای مختلف از جمله پرونده‌هایی مانند سوریه، عراق، یمن و فلسطین به نفع مصر خواهد بود. بر اساس نظر کارشناسان منطقه، توسعه همکاری‌های اقتصادی و تجاری بین مصر و ایران یکی دیگر از ابعاد مهم احیای روابط دو کشور است؛ بویژه که مصر در ماه‌های اخیر با بحران اقتصادی شدیدی مواجه است که مشخصه آن نرخ بالای تورم و بدهی خارجی است. با وجود این، احیای روابط بین قاهره و تهران جریان گردشگران ایرانی به مصر را تسهیل می‌کند، که می‌تواند ارز مورد نیاز این کشور را تأمین کند و گسترش صادرات کالاهای مصر به بازار ایران نیز، برایشان سودآور و اثربخش خواهد بود. از سویی دیگر، بازسازی و عادی‌سازی روابط با مصر، تلاش‌های آمریکا و رژیم اشغالگر صهیونیستی را برای انزوای ایران خنثی خواهد کرد. تل آویو فعالانه برای ایجاد یک ائتلاف منطقه‌ای ضد ایران و علیه تأسیسات

یک جلسه مهم و گامی مهم در مسیر احیای روابط دو کشور است. وزارت خارجه مصر، احترام متقابل، همکاری و عدم مداخله در امور داخلی کشورها، مواردی است که باید توسط طرفین رعایت شود. وزیر امور خارجه ایران نیز با تأکید بر اینکه مشتاق توسعه روابط خود با مصر و بازگرداندن آن به مسیر طبیعی خود است، خاطر نشان کرد؛ این دیدار نشان‌دهنده

نگرانی‌های واشنگتن و تل آویو از نزدیکی تهران و قاهره

تحلیل‌های متنوعی از مسیر جدید پیش روی ایران و مصر وجود دارد. برای مثال

«ایمن سلامت» از اعضای شورای امور خارجه مصر در مصاحبه‌ای گفت: «به دلیل مواضع متعدد، دستیابی به عادی‌سازی دیپلماتیک و بازگرداندن روابط بین مصر و ایران آسان نیست. چالش‌هایی هست که بازرگانان آنها اختلافات سیاسی و امنیتی است.» وی خاطر نشان کرد: موانعی برای عادی‌سازی روابط وجود دارد که از آن جمله می‌توان به ترس و دلهره رژیم صهیونیستی از بازگشت روابط دیپلماتیک بین مصر و ایران اشاره کرد. در همین راستا سفیر «عبدالله الاشعل» دستیار سابق وزیر خارجه مصر و استاد حقوق بین‌الملل نیز در مصاحبه با نشریه «العربی‌الجدید» گفت: یک قاعده اساسی وجود دارد که بر همه تصمیمات مصر در سیاست خارجی حاکم است. تا زمانی که روابط ایران، آمریکا و رژیم اشغالگر اسرائیل پرتنش باشد، روابط ایران و مصر هم به حالت عادی باز نمی‌گردد. در هر حال، وزرای ایران و مصر توافق کردند که ارتباطات میان خود را برای پیگیری موضوعات مختلف مورد علاقه دو کشور در سطوح دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی ادامه دهند. با توجه به مواضع مثبت مقامات جمهوری اسلامی ایران و مصر در مسیر احیای روابط و با وجود موانع و چالش‌های فرا روی آن، به نظر می‌رسد که دو کشور عزم جدی در مسیر تجدید روابط دارند.

در حال حاضر، هم مصر و هم ایران دلایل خاص خود را برای بهبود روابط دوجانبه دارند. برای قاهره، تلاش برای بهبود روابط با تهران از اهمیت بالایی برخوردار است، زیرا می‌تواند با کمک‌ها و مشورت‌های امنیتی ایران، حفاظت از آبراه حیاتی کانال سوئز و تضمین عبور امن کشتی‌ها از تنگه باب‌المنند یمن را بهبود بخشد.

با رسانه‌های متنوع مؤسسه ایران دیده خواهید شد

خط ویژه پذیرش آگهی ۱۸۷۷

ایران مناقصه مزایده فراخوان

